

ordne sine Skatteforhold i det Hele taget efter rigtige oeconomicke og finansielle Grundsætninger. Dertil kommer, at selv før saavidt man i enkelte Retninger havde Diet aabent herfor, havde man ikke dengang Midlerne til Raadighed, saaledes som man nu har. Der er mangfoldige Forudsætninger, som nu ere tilstede for en nogenlunde tilfredsstillende Ordning, som dengang ikke vare tilstede og ikke kunde være tilstede paa Grund af den mindre Udvikling, som Forholdene havde. Dernæst maae vi vel erindre, at vi dengang levede under den absolute Regjering, og det er Noget, som vistnok kan siges, fordi det historisk er vitterligt, at Alt, hvad der angaaer Skatte- og Finantſvæsenet, altid har været en svag Side for den absolute Regjering og det gjaldt maaskee i særlig Grad her i Landet i Begyndelsen af Aarhundredet, fordi Forholdene vare overordentlig vanskelige; Landet var meget fattigt, samtidig med at der var stor Trang tilstede i Finantſerne. Man maatte, havde jeg nær sagt, søge at finde Indtægter paa de meest urimelige Maader, man var, om jeg maa bruge det Udtryk, omtrent nødt til at gribe saa at sige enhver Gjenstand og enhver Handling, som overhovedet kunde give Leilighed til, at man gennem den kunde faae nogle Midler ind i Statskassen, man var saa temmelig nødt til at gribe dem uden videre og uden nøie at tage Hensyn til, om ogsaa den Maade, hvorpaa man fik Midlerne ind, i Bifølgelsen traaf nogenlunde ligeligt, nogenlunde retfærdigt og nogenlunde i Overensstemmelse med gode oeconomicke Love. Der var desuden en Omstændighed til, som jo var gennemgaaende for den tidligere Finantſhuusholdning, og som ogsaa spiller en vis Rolle med Hensyn til Sportelſvæsenet, hvilken jeg derfor skal nævne, det er den, at man ikke tidligere, saaledes som nu, søgte Midlerne som en Heelhed saavidt muligt efter Borgernes Gyde til at svare Skatter og Afgifter, men det var tværtimod saaledes, at man brugte det noksom befjendte Skuffesystem. Saavidt som muligt gif man ud fra, at hver Institution skulde have sine særegne Indtægter, og at disse Indtægter helst gennem Institutionen selv skaffedes

tilveie i saa rigeligt Maal, som var nødvendig for at holde den i Gang, og kunde man saa tillige gennem en enkelte Institution skaffe nogle extra Midler tilveie, som kunde bruges til at dække andre Statsfornödenheder, med Hensyn til hvilke man ikke kunde benytte samme Fremgangsmaade, ja, saa var det netop udmærket. Jeg troer derfor, for at jeg ikke skal gaae dybere ind paa alt dette, at man kan sige, at det ligger i Dattidens hele Forhold med Hensyn til Skattelovgivningsvæsenet, at saa at sige alle Skattelove fra den Tid ere i høieste Grad ufuldkomne, ikke alene naar man seer paa dem fra Nutidens Standpunkt, men endogsaa naar man vil undersøge dem efter den Virkning, de havde, allerede da de fremkom. Det er ogsaa Noget, som man kan sige i Almindelighed praktisk er anerkjendt her i Rigsdagen derved, at den lovgivende Magt, siden den frie Forfatning blev indført, har omordnet næsten alle Landets vigtigere Statsbeskatningsformer. Vore nuværende Skattelove have en ganske anden Charakter, end de tidligere havde. Jeg skal i saa Henseende minde om, at man allerede i 1850 ved Indførelsen af Eigningskatten omordnede og regulerede en Mængde tidligere Skatter. Jeg skal minde om, at man i 1851 affaffede Consumtionskatten her i Landet, at man til forskjellige Tider haade i 1851 og senere har foretaget meget betydelige Forandringer med Hensyn til vore Toldafgifter, med Hensyn til vore Skibsafgifter, med Hensyn til Brændevinsafgiften o. s. v., og det er vistnok saaledes, at Mange endnu mene, at der paa disse Omraader kunde være en Deel endnu at gjøre; men utvivlsomt er det, at de Skridt, der allerede ere gjorte, ere meget betydelige, og at man meget vilde betakke sig for at faae de Love tilbage, som før den Tid vare gjældende. Vi have endvidere omordnet vor Stempelbeskatning, vore Arveafgifter o. s. v.; derimod har man saa at sige aldeles ikke berørt den hele Sportelſogivning. Nu kunde dette jo muligt ligge deri, at denne Beskatning ikke led af de samme Mangler, som de andre Skatter fra den Tid, eller det kunde være, at man ikke havde havt sin Opmærksomhed henvendt i samme Grad paa denne Deel af vor Skattelovgivning som paa andre